

Межевська Лілія Володимирівна,
старший викладач кафедри цивільно-
правових дисциплін Дніпропетровського
державного університету внутрішніх справ

МЕХАНІЗМ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СЛУЖБОВО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН

Під правовим регулюванням службово-трудових відносин розуміється здійснюваний в межах суспільства і держави за допомогою норм права вплив на поведінку учасників службово-трудових відносин з метою упорядкування, виникнення, розвитку й припинення останніх. У свою чергу, механізм правового регулювання службово-трудових відносин – це система юридичних засобів, за допомогою яких досягаються цілі правового регулювання службово-трудових відносин [1, с. 297-301]. При врегулюванні службово-трудових відносин, що виникають у сфері відсторонення від роботи осіб, які виконують функції держави, застосовуються норми адміністративного та трудового законодавства. Причому вони фактично взаємодіють один із одним, що забезпечує належне виконання покладених на уповноважених осіб в межах реалізації функцій держави обов'язків. В. М. Лебедев підкреслює, що «адміністративне право субсидіарно використовує норми трудового права для організації ефективної роботи органів виконавчої влади» [50, с.37].

Не зважаючи на те, що діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, як правило, регулюється окремими законодавчими чи спеціальними підзаконними (положеннями, інструкціями) актами, при цьому відсутній єдиний нормативно-правовий акт, який б встановлював загальні засади правового регулювання трудової діяльності осіб, які виконують функції держави в Україні. Втім є спеціальні законодавчі акти, які регулюють загальні питання службово-трудової діяльності окремих категорій осіб, які виконують функції держави, в тому числі і порядку їх відсторонення від роботи.

Серед нормативно-правових актів, що регулюють порядок відсторонення від роботи осіб, які виконують функції держави, найвищу юридичну силу мають Закони України, які можуть бути поділені на кодифіковані та некодифіковані.

До кодифікованих законів України віднесено Конституція України, що визначає основні засади реалізації конституційних прав людини, в тому числі і права на працю, Кодекс законів про працю України [51] (втім, 5 листопада 2015 року прийнятий за основу проект Трудового кодексу України (реєстр. № 1658). поланий на розгляд робочою групою народних депутатів на чолі з В. Б. Гройсманом, строк доопрацювання якого поки що не визначено, Кодекс України про адміністративні правопорушення [52], Кодекс адміністративного судочинства, Кримінальний процесуальний кодекс України [53], Цивільний процесуальний кодекс України [54].

Серед звичайних некодифікованих Законів України, норми яких визначають особливості відсторонення від роботи осіб, які виконують функції держави, виділяються ряд Законів України, які мають загальний характер правового регулювання і застосовуються до всіх категорій таких суб'єктів: «Про запобігання корупції»: «Про очищення влади»: «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» [55]; «Про захист персональних даних» [56] та інші.

Наведена вище сукупність законодавчих нормативних актів, прийнятих Верховною Радою України, встановлює загальні правові засади

відсторонення від роботи осіб, які виконують функції держави.

Нижчий рівень правового регулювання відсторонення від роботи осіб, які виконують функції держави, мають підзаконні нормативно-правові акти.

Нормативно-правове регулювання відсторонення від роботи осіб, які виконують функції держави здійснюється, зокрема, Указами Президента України, постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, а також нормативними актами Міністерств, служб, агентств, комітетів та інших органів державної влади та місцевого самоврядування, а також наказами Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України та інших суб'єктів публічної адміністрації.

Необхідно підкреслити, що виходячи з повноважень Президента України, нормативні акти, що ним приймаються, носять переважно вказівний характер і обмежуються встановленими строками для виконання зобов'язаними суб'єктами.

Отже, порядок відсторонення від роботи осіб, які виконують функції держави, в цілому передбачається окремими Постановами Кабінету Міністрів України, які мають підзаконний характер. Крім того варто відзначити, що задекларовано необхідність прийняття ряду законодавчих актів, зокрема, Дисциплінарного статуту Національної поліції України, Дисциплінарного статуту Державної митної служби України та інших, однак станом на 1 січня 2017 року не розроблено навіть проекти таких нормативно-правових актів. Відтак маємо ситуацію, коли питання визначення особливостей реалізації порядку відсторонення від роботи працівників ряду правоохоронних органів залишається поза правовим полем. Ця проблема вимагає нагального вирішення.

Бібліографічні посилання:

1. Іншин М.І. Механізм правового регулювання державної служби / М. І. Іншин // Форум права. – 2009. – №3. – С. 297-301.
2. Лебедев В. М. Трудовое право. Проблемы общей части. / В. М. Лебедев. – Томск : Томск. гос. ун-т, 1997. – 37 с.
3. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. / Верховна Рада УРСР // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. – № 50. – Додаток.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення : від 07.12.1984 р. / Верховна Рада УРСР // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.
5. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10, № 11-12, № 13. – Ст.88.
6. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40-41, 42. – Ст.492.
7. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 14.10.2014 р. / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 50-51. – Ст.2057.
8. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 34. – Ст. 481.